

**МЕДИЧНІ ЗАКУПІВЛІ
В PROZORRO:
ЕКСПРЕС ОБСТЕЖЕННЯ**

Сфера охорони здоров'я одна із тих сфер, яка найбільше обговорюється останнім часом. Вона безпосередньо впливає на більшість населення України. Ми кожен раз зіштовхуємось із нею при обстеженнях, лікуванні і профілактиці різноманітних захворювань. Це і стан самих приміщень, побутові умови (комфортна температура, достатній рівень освітленості), наявність різних розхідних матеріалів (мило, паперові рушники, одноразові рукавиці), точність діагностичних приладів.

Даний звіт це спроба оглядового аналізу, закупівель у сфері медицини через призму Прозоро і продемонструвати, які дані доступні вже зараз для публічного використання. Також, сподіваємось, цей звіт стане основою більш детальних досліджень, що зможуть підтвердити/спростувати приведені у ньому гіпотези і виявити нові нюанси пов'язані із закупівлями сфери охорони здоров'я.

Звіт підготовлений співробітниками Програми інноваційних проектів Transparency International Україна. В рамках проекту моніторингу публічних закупівель. За сприяння та підтримки Європейського банку реконструкції та розвитку, Open Contracting Partnership, Omidyar Network.

www.ti-ukraine.org

ISBN: 978-3-943497-22-9

© 2014 Transparency International. All rights reserved.

Design: Kate Kysla, Institute of Analysis and Advocacy.

Every effort has been made to verify the accuracy of the information contained in this report. All information was believed to be correct as of XXX 2016.

Nevertheless, Transparency International cannot accept responsibility for the consequences of its use for other purposes or in other contexts.

ТЕРМІНИ/ВИЗНАЧЕННЯ:

Сума	– «Очікувана вартість» лоту.
Успішно завершена процедура	– процедура, в результаті якої було підписано договір або яка перебуває на етапі підписання договору.
СРВ	– міжнародний класифікатор продукції для публічних закупівель (посилання на класифікатор).
ДОЗ	– департамент охорони здоров'я.
ВОЗ	– відділ охорони здоров'я.
УОЗ	– управління охорони здоров'я.
МОЗ	– міністерство охорони здоров'я.
КЗ	– комунальний заклад.
ЄДР	– Єдиний державний реєстр юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань.
РДА	– районна державна адміністрація.
ОДА	– обласна державна адміністрація.

ОГЛЯД СЕКТОРУ

Загалом, із 1 серпня 2016 року* по 1 січня 2017 року, в системі Прозоро 2 065 замовників в сфері охорони здоров'я оголосили і успішно завершили 41 629 процедур закупівлі (лотів) на загальну суму більше ніж 4,584 млрд. грн.

2 065 ЗАМОВНИКІВ ОГЛОСИЛИ І УСПІШНО ЗАВЕРШИЛИ 41 629 ПРОЦЕДУР ЗАКУПІВЛІ НА СУМУ > 4.584 МЛРД ГРН

Ці закупівлі становлять 6,13% загальної суми всіх лотів за всіма процедурами закупівель, що були оголошені і успішно завершені протягом зазначеного періоду.

Майже **1,8 млрд грн** із загальної суми за сферою охорони здоров'я припадає на допорогові закупівлі. Загалом, відсоток суми допорогових закупівель у медичній сфері близький до загальноукраїнського (39,25% проти 38,25% по Україні в обраний період**). Можна стверджувати, що особливостей за сумою допорогів немає.

Натомість, характерною особливістю даної сфери є те, що в більшості випадків закупівлі відбуваються на значно менші суми, ніж загалом по Україні. Так, 50 % процедур завершених Замовниками у сфері охорони здоров'я були на суму меншу за 19 800 грн проти 45 000 грн по Україні.

50% ЗАВЕРШЕНИХ ПРОЦЕДУР НА СУМУ < 19 800 ГРН

Така різниця могла виникати через те, що:

- Замовники медичної сфери готові або зобов'язані згідно розпоряджень на місцевому рівні здійснювати закупівлі через Прозоро (із публікацією на Прозоро) на суми, значно менші, ніж Замовники із інших сфер;
- Загальна вартість предметів закупівлі, що закуповуються для потреб цієї сфери, є меншою, ніж загалом по Україні;
- Менша кількість "централізованих" Замовників, які можуть закуповувати великі об'єми товарів для подальшого розподілення їх між підлеглими організаціями.

Кожна із цих гіпотез ще потребує детальнішого аналізу.

* За відсутності списку закладів охорони здоров'я в Україні, моніторинговою командою Трансперенсі Інтернешнл Україна за допомогою модулю аналітики було сформовано список закладів охорони здоров'я (використано пошук за назвами організаторів, що містили "лікарн", "клініч", "диспансер", "туберкульоз", "психічн", "здоров", "пологовий" і інші). Із повним списком замовників можна ознайомитись за посиланням. У цьому звіті будуть аналізуватися закупівлі лише вищезазначених замовників. Із аналізу було виключено один тендер через те, що він є відомою помилкою: за проведеною переговорною процедурою був авантажений ще звіт про укладений договір, що призвело до дублювання.)

** В розрахунок по Україні приймалися до уваги всі замовники. Особливістю 4 групи замовників (інших замовників) є те, що всі закупівлі, які вони проводять у системі, вони проводять як допорогові закупівлі. Також частина замовників дублює свої конкурентні закупівлі, додатково звітуючись по звіту про укладений договір згідно статтей 75-79 Господарського кодексу України. Ці особливості дещо спотворюють результати аналізу.

ОЧІКУВАНА ВАРТІСТЬ ЛОТІВ (У РОЗРІЗІ ПО ПОРОГАХ), МЛН ГРН

Перше місце за обсягом витрат, зі значним відривом, посідають закупівлі медичного обладнання та медичної продукції. Основні статті витрат по цій групі - закупівлі нового обладнання (1,6 млрд грн) та ліки (0,5 млрд грн). Друге місце займають будівельні роботи (689 млн). На третьому місці - нафтопродукти/паливо/електроенергія (628 млн грн), із яких 420 млн грн витрачається на забезпечення Замовників теплом і енергією, а 160 млн грн - паливом.

Як бачимо, значні кошти витрачаються на розвиток сфери (закупівля нового обладнання, будівництво і ремонт приміщень), проте більше 1 млрд грн займає операційна частина (закупівля ліків, палива, теплової і електроенергії).

ОЧІКУВАНА ВАРТІСТЬ ЛОТІВ, МЛН ГРН

ПІДРОЗДІЛИ СРВ	ОЧІКУВАНА ВАРТІСТЬ, МЛН ГРН	%
33000000-0 Медичне обладнання	2 166.7	
45000000-7 Будівельні роботи	689.6	
09000000-3 Нафто-продукти	628.1	
16000000-8 Продукти харчування	149.6	
34000000-7 Транспортне обладнання	127.9	

Серед ТОП 5 замовників, із п'ятикратним відривом лідирує ДООЗ Київської міської ради, що провів успішних закупівель на більше, ніж 554 млн. грн. На жаль, із Прозоро, наразі, не можливо визначити, які саме заклади охорони здоров'я, що підпорядковані цьому департаменту, отримали найбільше товарів, робіт, і послуг. Причиною є те, що майже у всіх закупівлях місцем поставки вказана адреса Департаменту.

ТОП-5 ЗАМОВНИКІВ

ЗАМОВНИКИ	ОЧІКУВАНА ВАРТІСТЬ, МЛН ГРН	%
ДОЗ Київської міської ради	554.5	12.1
ДОЗ ДОДА	101.2	2.2
КУ «Одеська обласна клінічна лікарня»	88.6	1.9
ДОЗ Запорізької міської ради	58.9	1.3
ДОЗ Дніпровської ОДА	41.8	0.9

Якщо глянути на замовників в розрізі по закуплених ліках, то очолює список департамент охорони здоров'я Дніпропетровської ОДА із 32 млн. грн, що становить 77% всієї суми організації у прозорро. Ще одним спільним замовником в обох списках є Одеська обласна клінічна лікарня. Проте вона витратила значно скромніший відсоток на ліки - 16% від загальної суми.

СЕРЕД ТОП 5 ЗАМОВНИКІВ, ІЗ П'ЯТИ-КРАТНИМ ВІДРИВОМ ЛІДИРУЄ ДЕПАРТАМЕНТ ОЗ КМДА

Топ 5 постачальників представлений виключно фірмами, що займаються продажем і ремонтом обладнання медичного призначення або продажем ліків. Зі значним відривом, перше місце посідає ТОВ "Протект солюшинз Україна". Проте, при детальнішому розгляді стає зрозуміло, що таке суттєве лідерство компанії забезпечив продаж (на відкритих торгах) чотирьох магнітно-резонансних томографів на суму 160 млн грн (очікувана вартість одного – 40 млн грн) для ДОЗ Київської міської ради.

ТОП-5 ЗАМОВНИКІВ, ПО ЛІКАХ

ЗАМОВНИКИ	ОЧІКУВАНА ВАРТІСТЬ, МЛН ГРН	%
ДОЗ Дніпропетровської ОДА	32.3	6.5
ДОЗ Київської міської ради	26.5	5.3
Національний інститут раку	19.7	3.9
КУ «Одеська обласна клінічна лікарня»	14.7	2.9
КЗ КОР «Київського обласного онкодиспансеру»	11.8	2.4

НАЙБІЛІШІ ЗАКУПІВЛІ - 4 МРТ - 40 МЛН ГРН КОЖЕН.

Загалом, 12 найбільших постачальників медичного обладнання (1% від всіх переможців у цій групі товарів) перемогли у тендерах із фінальними пропозиціями на загальну вартість 749 млн грн, що становить 47,5% всієї суми по успішних закупівлях медичного обладнання.

12 із 1184 НАЙБІЛІШИХ ПОСТАЧАЛЬНИКІВ МЕДИЧНОГО ОБЛАДНАННЯ ОТРИМАЛИ КОНТРАКТІВ НА 749 МЛН ГРН, ЩО СТАНОВИТЬ 47,5% УСІХ ДОГОВОРІВ ПО ЦІЙ ГРУПІ.

Варто правда зазначити, що 50% цієї суми забезпечили лише 19 найбільших торгів (від 5 млн грн).

ТОП-5 ПОСТАЧАЛЬНИКІВ

ПОСТАЧАЛЬНИК	ОЧІКУВАНА ВАРТІСТЬ, МЛН ГРН
ТОВ «Протект солюшинз Україна»	232.6
ТОВ «Білімед»	70.4
ТОВ «Лівін»	59.9
ПрАТ «Медфарком-центр»	59.9
ТОВ «Медгарант»	54.2

По замовниках ліків простежується сильна монополізація ринку - 11 постачальників (1% всіх постачальників) контролює 60% всіх закупівель ліків (по сумі).

ТОП-5 ПОСТАЧАЛЬНИКІВ ЛІКІВ

ПОСТАЧАЛЬНИК	ОЧІКУВАНА ВАРТІСТЬ, МЛН ГРН
ПрАТ «Медфарком Центр»	56.9
ТОВ «БадМ»	42.2
ТОВ «БадМ-Б»	33.1
ТОВ «Фармадіс»	25.1
ТОВ «Компанія Укрпостач»	25.1

Серед регіонів за сумою закупівель на душу населення, перше місце посідає місто Київ із показником 347 грн, що у 20 разів більше, ніж у області із найменшим значенням показника – Тернопільської*.

* Варто зазначити, що Замовники в частині областей проводили закупівлі чи викладали договори на суми до обов'язкових 50 тис грн. Такі закупівлі було вирішено виключити із порівняння, щоб не давати їм «переваги».

У МІСТІ КИЇВ, СУМА ЗАКУПІВЕЛЬ НА ДУШУ НАСЕЛЕННЯ Є В 20 РАЗІВ ВИЩА, НІЖ У ТЕРНОПІЛЬСЬКІЙ ОБЛАСТІ.

ОЧІКУВАНА ВАРТІСТЬ ПРОВЕДЕНИХ ПРОЦЕДУР ЗАКУПІВЕЛЬ НА ДУШУ НАСЕЛЕННЯ*

ГРН НА ДУШУ НАСЕЛЕННЯ	
КИЇВ	347.4
ЛУГАНСЬКА	204.2
ДОНЕЦЬКА	167.6
МИКОЛАЇВСЬКА	117.7
ЗАПОРІЗЬКА	114.1
ДНІПРОПЕТРОВСЬКА	103.1
СУМСЬКА	97.8
ОДЕСЬКА	94.4
ПОЛТАВСЬКА	91.3
ЖИТОМИРСЬКА	89.1
ЧЕРНІГІВСЬКА	81.9
ЧЕРКАСЬКА	74.7
ВІННИЦЬКА	74.6
ХМЕЛЬНИЦЬКА	61.6
ХАРКІВСЬКА	59.5
ІВ-ФРАНКІВСЬКА	52.9
КИРОВОГРАДСЬКА	51.9
ЛЬВІВСЬКА	47.7
ЗАКАРПАТСЬКА	45.9
ЧЕРНІВЕЦЬКА	45.8
ВОЛИНСЬКА	43.0
РІВНЕНСЬКА	33.6
КИЇВСЬКА	33.4
ХЕРСОНСЬКА	29.1
ТЕРНОПІЛЬСЬКА	17.5

* Оскільки Донецька і Луганська ОДА не надала актуальну кількість населення на своїй території, ми користувалися припущенням, що зараз на цих територіях проживає 50% населення від населення, зазначеного державній статистиці. Скоріш за все, ця сума є, навіть, заниженою (По даним вікіпедії, 30% населення Луганської і 45% Донецької областей, проживало на території, що зараз підконтрольна Україні.)

Причин таких розбіжностей може бути кілька:

- Нерівномірність державного фінансування медичної сфери в різних областях України. Наприклад, збільшення фінансування медицини в областях близьких до зони АТО (ремонт об'єктів медичного призначення і лікування солдатів).
- Нерівномірність розміру місцевих бюджетів, і частки, яка виділяється на охорону здоров'я.
- Проведення більшості процедур закупівель до 1 серпня 2016 року із метою уникнення використання системи Прозорро.

КОНКУРЕНТНІ І НЕКОНКУРЕНТНІ ПРОЦЕДУРИ

За неконкурентними процедурами було проведено закупівель на 1,435 млрд грн, що становить більше 31% від загальних витрат на закупівлі в охороні здоров'я.

31% ВІД ЗАГАЛЬНИХ ВИТРАТ НА ЗАКУПІВЛІ В ОХОРОНІ ЗДОРОВ'Я (АБО 1,435 МЛРД ГРН) БУЛО ЗДІЙСНЕНО ЗА НЕКОНКУРЕНТНИМИ ПРОЦЕДУРАМИ.

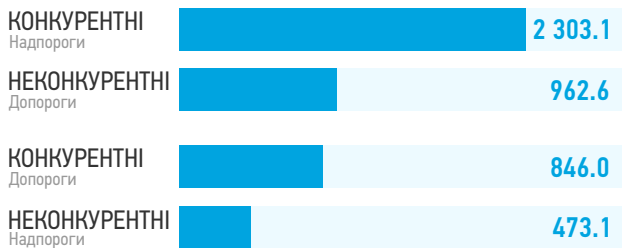
Для порівняння, цей показник складає 44% суми по країні в цілому.

ОЧІКУВАНА ВАРТІСТЬ ЛОТІВ, МЛН ГРН

Проте, за детальнішого розгляду стає помітним, що основна сума неконкурентних процедур припадає на допорогові процедури (звіти про укладений договір). Їхня сума перевищує суму за надпороговими переговорними процедурами більше, ніж у двічі. Тому надалі детальніше розглянемо неконкурентні допорогові процедури.

ОЧІКУВАНА ВАРТІСТЬ ЛОТІВ, МЛН ГРН

Третина всіх неконкурентних допорогів припадає на будівельні роботи (тенденція характерна для України). Дана ситуація виглядає цілком виправдано, оскільки достатня кількість учасників не приходять на 31,2% всіх конкурентних допорогових процедур по будівельних роботах. Серед всіх регіонів вирізняється Київ, який успішно провів конкурентних допорогів на 95% від всієї суми витрачених на будівельні роботи. За ним, із суттєвою різницею, знаходяться Дніпропетровська (57%) і Миколаївська (48%) області. Замовники із Черкаської, Чернівецької, Одеської, і Харківської областей в основному вирішують не «ризикувати» і практично 100% всіх «допорогових» коштів витрачають без торгів.

Також, близько 7% всіх неконкурентних допорогів припадає на медичне обладнання (CPV 33100000). Даний клас товарів характеризується значно меншою кількістю торгів, що не відбулись, через відсутність учасників (19,3%). Загалом, для цієї групи характерна така особливість: для областей із високим відсотком неконкурентних процедур, таких як Луганська, Івано-Франківська, Полтавська, Херсонська, при проведенні неконкурентних процедур значну частку отримує місцевий бізнес. При проведенні конкурентних процедур, частка місцевого бізнесу в разі зменшується або стає практично непомітною. Для областей із високим рівнем конкурентних процедур простежується протилежна тенденція - на конкурентних процедурах частка місцевого бізнесу залишається незмінною або, навіть, зростає.

Серед усіх неконкурентних процедур, найбільше коштів було витрачено на нафтопродукти та інші енергоносії. Це обумовлено як великими сумами, необхідними на обігрів приміщень і забезпечення їх електроенергією, так і тим, що, зазвичай, є лише один постачальник даних товарів у регіоні (місцеві компанії, що займаються поставкою теплової або електричної енергії).

ТОП-5 ГРУП ТОВАРІВ

ПІДРОЗДІЛИ CPV	ОЧІКУВАНА ВАРТІСТЬ, МЛН ГРН
09000000-3 Нафтопродукти, паливо, енергія»	486.1
45000000-7 Будівельні роботи	350.0
33000000-0 Мед. обладнання, фарм. продукція	190.6
50000000-5 Ремонт і тех. обслуговування	43.7
39000000-2 Меблі, побутова техніка, засоби чищення	38.9

Серед замовників, що провели неконкурентних процедур на найбільші суми:

- «Дніпровська міська клінічна лікарня імені Мечнікова» за трьома процедурами придбала теплової енергії на 17 млн для опалення за грудень. При цьому, наступний закупівельник (по сумі теплової енергії) витратив лише близько 7 млн.

Міністерство охорони здоров'я провело переговорну процедуру на 9 млн грн на реабілітацію дітей у «Міжнародній клініці відновного лікування» з причини відсутності конкуренції*.

Відділ охорони здоров'я Києво-Святошинської адміністрації – 3 закупівлі із компанією «Рестрой» на суми дуже близькі до межі порогу (від 1,369 млн до 1,469 млн) на загальну суму 4,334 млн. Хоча договори були підписані із двома різними компаніями «Рестрой» і «Рестрой груп», але в цих обох компаній один і той же засновник.

Департамент охорони здоров'я Донецької ОДА – розділив 13 млн грн із 15 млн грн (проведених по неконкурентних процедурах) між трьома постачальниками на проведення будівельних робіт.

Хоча, в основному, даний замовник користувався конкурентними процедурами (84,5% всіх процедур) і, можливо, уклав договори без торгів через відсутність достатньої конкуренції на вибрані об'єкти.

* Згідно бюджетною програмою (КПКВБ ДБ 2301510 «Заходи із реабілітації хворих на дитячий церебральний параліч у Міжнародній клініці відновного лікування») захворювання дитячого церебрального паралічу мають проводитись саме в цій лікарні, оскільки лише їй належить медична технологія лікування хворих на ДЦП за методом В.І. Козьявкіна.

ТОП-5 ЗАМОВНИКІВ, НЕКОНКУРЕНТНІ ПРОЦЕДУРИ

ЗАМОВНИК	ВАРТІСТЬ	%
КЗ «Дніпровська обласна клінічна лікарня ім. Мечнікова»	21.2	1.5
МОЗ України	18.2	1.1
ВОЗ Києво-Святош. РДА	15.4	1.1
ДОЗ Донецької ОДА	15.1	1.1
УОЗ Северодон. міської ради	15.1	1.1

Найбільшою по сумі неконкурентною закупівлею, була закупівля (на півтора місяці) перевезень автомобілями швидкої медичної допомоги на 14 млн. грн. укладена "Одеською міською станцією швидкої медичної допомоги". Як бачимо, забезпечення населення швидкою медичною допомогою потребує великих коштів і, на нашу думку, потребує детальнішого аналізу для розуміння справедливості цін, які пропонуються комунальними підприємствами.

ЕКОНОМІЯ І КІЛЬКІСТЬ УЧАСНИКІВ

ЕКОНОМІЯ

Відповідно до закону "Про публічні закупівлі", одним із принципів проведення закупівель є максимальна економія та ефективність. Тут і надалі у звіті під економією розумітимемо різницю між очікуваною вартістю лота і пропозицією переможця і розраховуватимемо лише для конкурентних процедур. За обраний період було зекономлено близько 260 млн грн, що становить 8,3% від очікуваної вартості торгів при рівні 9,26% загалом по Україні.

260 МЛН ГРН - ЕКОНОМІЯ
8.3% - ВІД ОЧІКУВАНОЇ ВАРТІСТІ
ПРИ РІВНІ 9.26% ПО УКРАЇНІ

При детальнішому розгляді за допороговими і надпороговими процедурами простежується цікава закономірність. Хоча очікувана вартість лотів для надпорогових торгів вища майже у 3 рази за очікувану вартість допорогових, зекономлені суми у них практично

* Брالیся лише групи, в яких було більше 30 торгів.

рівні, що свідчить про значно більший рівень економії в допорогах.

ЕКОНОМІЯ В ТОРГАХ У РОЗРІЗІ ПО ПОРОГАХ, МЛН ГРН

В цілому, за допорогами економія становить 14,4%. При цьому, у половині з цих торгів (7 114) економія є не меншою, ніж 11%.

Цікаво зазначити, що за зекономлену на допорогах суму можна купити додатково 3 магнітно-резонансні томографи (найдорожча закупівля в цій сфері).

Проте, високий рівень економії може свідчити і про те, що очікувана вартість була завищена або навмисне (щоб показати хороші результати або закупити за більшою ціною у "свого" постачальника), або через відсутність дослідження ринкових цін чи некоректно прописаної документації. До зазначених показників збережень варто ставитись із певним скептицизмом, а також варто спробувати оцінити економію за іншими методиками.

Серед груп товарів, що дають найбільший відсоток економії на кожному торгах лідирують товари немедичного призначення*. Таку високу економію, можна було б пояснити високою конкуренцією (на більше половини торгів приходило як мінімум 4 учасники) або тим, що мінімальна очікувана сума тендеру 3000 грн, при тому, що переможна пропозиція в половині випадків була менша 3000 грн. Проте перше припущення спростовується тим, що, навіть, початкові пропозиції учасників були значно меншими за очікувану вартість, а друге – фактично повної відсутності лотів на 3000 грн. Тому в даному випадку велика економія, скоріш за все, забезпечується необізнаністю із ринковими цінами.

Також залишається згадкою, що змусило компанію «Оранта» запропонувати на торгах 42,58 грн та «Експо страхування» запропонувати 64,57 грн за послуги страхування. Якщо врахувати вартість участі у торгах (17 грн) і супутні витрати пов'язані із укладанням договору, то дані пропозиції, в кращому випадку, лише окуплять витрати, понесені цими учасниками за участь у торгах.

НАЙНИЖЧА СУМА СТРАХУВАННЯ – 42.58 ГРН, БУЛА ЗАПРОПОНОВАНА КОМПАНІЄЮ "ОРАНТА".

Для наступних груп у рейтингу - «друкованої та супутньої продукції» і «одягу, взуття і сумки», - ці показники скромніші і становлять 28,6 % та 26,8% відповідно.

Для медичного ж обладнання і товарів, більше половини торгів проходять із економією більше 8,8%. Це є одним із найнижчих показників серед усіх груп класифікації (на рівні із промисловою технікою і транспортним обладнанням). Такий низький рівень можна пояснити тим, що Замовник в основному орієнтується у вартості цих товарів, оскільки рівень конкуренції (в 50 % випадків приходить не менше 2 учасників) близький до груп зі значно більшим рівнем економії.

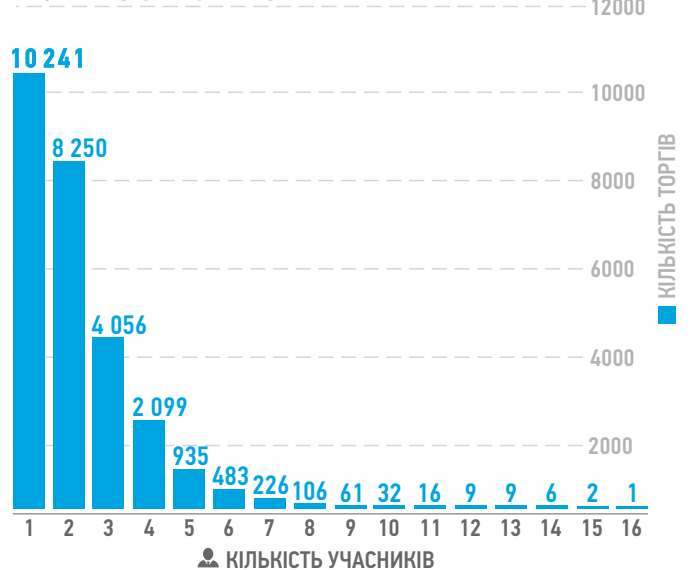
БІЛЬШЕ ПОЛОВИНИ ТЕНДЕРІВ МАЛИ % ЕКОНОМІЇ НЕ МЕНШЕ

підрозділи СРВ	%
Фінансові та страхові послуги	63.1
Друкована та супутня продукція	28.6
Одяг, взуття, сумки, аксесуари	26.8
Ділові послуги: юридичні, маркетингові	24.6
Арх., буд., інженер. та інспекц. послуги	21.6
Ел-тех. устаткування, апаратура, обладнання	17.7
С/г, фермерська продукція	17.6
Шкіряні та текстильні, пласт. та гумові матеріали	17.0
Продукти харчування, напої, тютюн	14.4
Меблі (+ офісні), меблеві декоративні вироби	13.4

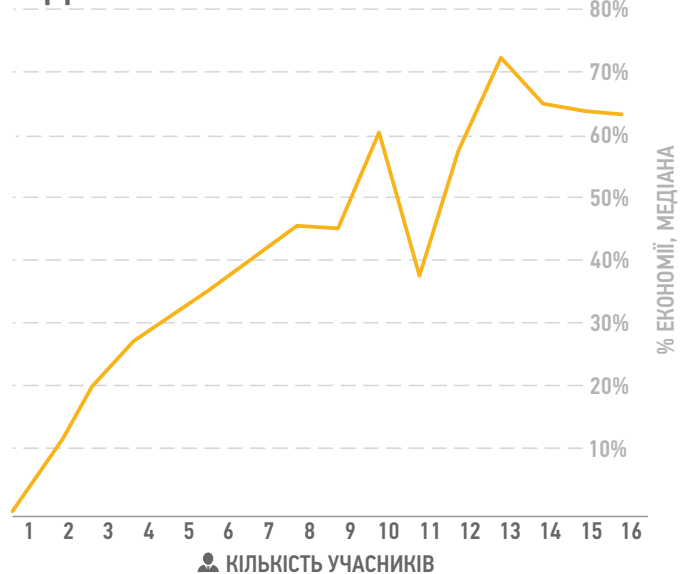
КІЛЬКІСТЬ УЧАСНИКІВ

Крім економії, варто врахувати важливий елемент будь-яких торгів - кількість учасників. Наявність конкуренції не лише сприяє зниженню ціни, а й опосередковано може вплинути на зростання ефективності торгів. Більша кількість учасників може допомогти замовнику підкоригувати його документацію, щоб можна було купити товари/послуги/роботи, які краще відповідають потребам.

КІЛЬКІСТЬ ТОРГІВ ДО КІЛЬКОСТІ УЧАСНИКІВ

% ЕКОНОМІЇ ВІД КІЛЬКОСТІ УЧАСНИКІВ

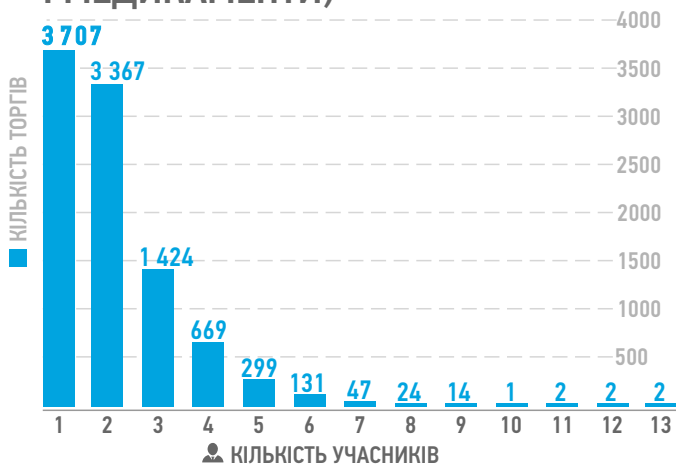

Як бачимо, найбільша кількість торгів відбулась із одним учасником - 38,6 %, а основна кількість із 1-4 учасниками – більше 90% всіх торгів. Проте, були і дуже конкурентні торги на 16 і на 15 учасників на пральні порошки та торги на 15 учасників на закупівлю медичних бланків.

Також за графіком помітно тенденцію до зростання економії в середньому на 5% із кожним додатковим учасником (для кількості учасників від 1 до 8).

Оскільки ми досліджуємо медичну сферу, тому доцільно переглянути як проходили закупівлі за основною групою товарів для цієї сфери - “33000000 Медичне обладнання, фармацевтична продукція та засоби особистої гігієни”.

КІЛЬКІСТЬ ТОРГІВ ДО КІЬКОСТІ УЧАСНИКІВ (МЕДИЧНЕ ОБЛАДНАННЯ І МЕДИКАМЕНТИ)

% ЕКОНОМІЇ ВІД КІЬКОСТІ УЧАСНИКІВ (МЕДИЧНЕ ОБЛАДНАННЯ І МЕДИКАМЕНТИ)

Для цієї групи характерно різкий стрибок економії від 8% для двох учасників до 20% для трьох учасників і простежується тенденція до зростання відсотка економії із кожним учасником в середньому на 7% (для к-сть учасників від 1 до 6).

Із отриманих даних можемо припустити, що кількість учасників позитивно впливає на % економії по торгах і, відповідно, тому доцільно залучати більше компаній, які здатні постачати необхідну продукцію. Проте можливо, що саме завищена очікувана вартість формує більшу конкуренцію (бізнес бачить можливість отримати вищий прибуток за той самий товар) і більший % економії. Саме тому дане твердження потребує більш ретельного статистичного аналізу.

НЕУСПІШНІ/СКАСОВАНІ ЛОТИ

Одним із показників системи закупівель є кількість невдалих процедур закупівель: чим менше таких процедур, тим більш ефективною та зручною є система. Причинами можуть бути як відсутність подальшої потреби у закупівлі, помилка в оформленні оголошення, так і відсутність/дискваліфікація всіх учасників.

Загалом, протягом обраного періоду було неспішно завершено 13 099 торгів, 81% із яких із причини недостатньої кількості учасників. Дана сфера характеризується більшою часткою лотів, на які прийшла достатня кількість учасників*: 72% проти 65% по всій Україні і тим, що в ній не було зареєстровано жодного випадку відміни лоту через дискваліфікацію всіх учасників (загалом по Україні було 7 900 таких випадків). Відсутність випадків дискваліфікації всіх учасників може свідчити як про те, що у всіх торгах як мінімум один учасник відповідає висунутим умовам або про те, що як мінімум із одним учасником у кожному тендері, можна «домовитись» про винагороду за перемогу.

В ЗАКУПІВЛЯХ СФЕРИ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я НЕ БУЛО ЗАРЕЄСТРОВАНО ЖОДНОГО ВИПАДКУ ВІДМІНИ ЛОТУ ЧЕРЕЗ ДИСКВАЛІФІКАЦІЮ ВСІХ УЧАСНИКІВ.

Одним із аналогів дискваліфікації всіх учасників можливо розглядати відміну торгів по причині відсутності фінансування/подальшої потреби у закупівлі. Проте, вона застосовувалась лише у 3% від всіх завершених торгів - на 4% менше, ніж загалом по країні. Це свідчить про те, що більшість Замовників в цій сфері зацікавлені у швидшому й успішному отриманні необхідних товарів і послуг за конкурентними процедурами.

Допороги охорони здоров'я є більш успішнішими по залученню достатньої кількості учасників на торги (74% всіх торгів) в порівнянні із надпорогами (58% всіх торгів). Така суттєва різниця викликана як тим, що для успішних допорогів достатньо лише одного учасника (на відміну від двох у надпорогах), так і торгами із закупки газу, що є «проблемною» закупівлею загалом по Україні. Якщо виключити ці закупівлі, то цифра для надпорогів зростає до 65%. Серед «медичної» групи товарів, найбільші

* Відсоток торгів, на які прийшла достатня кількість учасників розраховується як відношення кількості торгів із достатньою кількістю учасників до всіх торгів по яких відома кількість учасників (тобто всіх торгів крім тих, що були відмінені до крайнього терміну подачі пропозицій).

проблеми із необхідною кількістю учасників на допорогах виникають у закупівлі ліків – 43% всіх торгів не мали достатньої кількості учасників.

Загалом, серед усіх груп товарів на допорогах (відбирались лише групи товарів із кількістю успішних торгів більшою за 300), найпроблематичнішими по залученню хоча б одного учасника виявились конструкції меблів і побутова техніка. Серед найбільш «привабливих» - продукти харчування, хімічна і друкована продукція (вдвічі менший відсоток процедур без необхідної кількості учасників). Такий розподіл характерний для України в цілому.

% ВІДМІНЕНИХ ЧЕРЕЗ ВІДСУТНІСТЬ УЧАСНИКІВ

підрозділи ЄСРВ		%
Батареї металеві та конструкції	44000000-0	36.4
Меблі (у тому числі офісні)	39000000-2	34.5
Промислова техніка	42000000-6	34.2
Послуги з ремонту	50000000-5	33.1
Будівельні роботи	45000000-7	31.9
Радіо-, теле-апаратура	32000000-3	28.1
С/г, фермерська продукція	03000000-1	27.7
Нафтопродукти, паливо	09000000-3	27.0
Арх., буд., інженер. та інспекц. послуги	71000000-8	25.9
Лабораторне, високоточне обладнання	38000000-5	25.6
Ел.технічне устаткування	31000000-6	25.1
Офісна та комп. техніка	30000000-9	24.4
Мед. обладнання, фарм. продукція	33000000-0	24.3
Одяг, взуття, сумки, аксесуари	18000000-9	19.3
Продукти харчування	15000000-8	19.1
Хімічна продукція	24000000-4	17.4
Друкована та супутня продукція	22000000-0	17.1

ВИСНОВКИ

Загалом, сфера медицини у публічних закупівлях характеризується великими обсягами - 4,584 млрд. грн, що становить 6,1% закупівель в Україні із тих, що були оголошені й успішно завершені протягом серпня - грудня 2016 року. Більше 47% всіх коштів направлені на закупівлю медичного обладнання. Майже половина з цих коштів розподілена між 12 найбільшими постачальниками медичного обладнання, в основному на закупівлях від 5 млн. грн.

Під час аналізу за областями, було виявлено значну нерівномірність у розподілі сум закупівель на душу населення. Так, цей показник для Києва є у 20 разів більший, ніж у Тернопільській області. Можливими причинами можуть бути як різниця у фінансуванні, так і здійснення більшості необхідних закупівель поза Прозорро (за паперовими процедурами до введення в дію ЗУ "Про публічні закупівлі" з серпня 2016 року).

Найбільші суми неконкурентних закупівель за допорогами припадають на будівельні роботи, а за надпорогами - на нафтопродукти та інші енергоносії, що відповідає загальноукраїнським тенденціям. 50% всіх торгів по медичному обладнанню і медичних товарах проходять із економією не менше, ніж 8,8%, що є одним із найгірших показників серед всіх груп товарів, що закуповуються у цій сфері. Цілком ймовірно, що причина такого рівня економії - краща обізнаність у ринкових цінах саме на цю продукцію, через що пропозиція постачальника є дуже близькою до очікуваної вартості закупівлі.

З причини відсутності необхідної кількості учасників, відмінено 43% всіх допорогових торгів під час закупівель медичних препаратів, тобто, майже кожен другий. Це значний показник, зважаючи на те, що загалом на допорогах медичної сфери він становить 26%. Оскільки ліки - чутливі закупівлі, варто звернути особливу увагу на цю відмінність.

Трансперенсі Інтернешнл Україна
01024, м. Київ, пров. К. Гордієнка, 2-а, 1 поверх
робочий телефон: 044-360-52-42.
www.ti-ukraine.org